

Nr 313

Av fru Johansson m. fl., om inrättande av en professur i geriatrik.

(Lika lydande med motion nr 267 i Första kammaren)

Under de senaste decennierna har en alltjämt fortgående förskjutning i befolkningsammansättningen skett, varigenom samhället kommer att bestå av relativt sett en allt större del medborgare i högre åldrar. Härtill har bidragit läkarvetenskapens snabba utveckling, socialpolitikens utomordentliga resultat, följdverkningar av den fortlöpande standardhöjningen och mycket annat. Genom att åldringarnas antal ökar har det blivit många nya problem för samhället att lösa. Dessa problem har till stor del behandlats av 1952 års åldringsvårdsutredning, vars betänkande och förslag till stor del vunnit gehör hos statsmakterna.

Såsom åldringsvårdsutredningen redan framhållit torde problemen i samband med åldrandet från samhällets sida till stor del kunna uppdelas i två grupper: vad kan göras för dem, som redan är gamla eller inträder i denna ålder inom kort, och vad kan göras för att i görligaste mån förebygga med åldrandet förenade åkommor? Man har förbättrat de ekonomiska villkoren genom höjd folkpension, sjukpension och bostadsbidrag samt ökade möjligheter att få behålla förvärvsarbete vid högre ålder. Den öppna åldringsvården, åldringssjukvården och ålderdomshemmen har setts över. Den socialpolitiska kommittén har fått i uppdrag att utföra en kartläggning av vårdbehov och vårdmöjligheter för åldringar. Inrättande av kronikeravdelningar, ordnande av hemhjälp och samaritverksamhet är andra områden, där insatser gjorts.

Blott en mindre del av åldringsvårdsutredningens betänkande berör det viktiga område, som avser åldersforskningen. Sålunda föreslår man inrättande av en geriatrisk-somatisk och en geriatrisk-psykiatrisk klinik, två forskningsläkartjänster ungefär motsvarande docenturer samt förhöjning av anslaget för medicinsk forskning för att möjliggöra förstnämnda förslag. Viss förhöjning av forskningsanslaget har även uppnåtts.

Genom forskning på här avsett område, i första hand i Förenta stater-na, har framkommit att s. k. åldringssjukdomar börjar vid en jämförelsevis tidig ålder. Insatser i förebyggande syfte bör därför göras långt innan ålderssymtomen börjar visa sig. Många läkare inom landet är intresserade av detta område, men det forskningsarbete de utför måste göras vid sidan

av deras ordinarie arbete, då anslag saknas utöver de frivilliga bidrag, som kan tillkomma genom mer eller mindre tillfälliga donationer m. m.

Vad som först synes böra ske är ökad undervisning om ålderssjukdomar och ökade forskningsresurser på detta område, även när det gäller biologisk forskning. Denna forskning bör ske såsom en självständig gren av den medicinska forskningen och på grund av sin utomordentliga betydelse få successivt ökade anslag. Det är bekant att statens medicinska forskningsråd ägnat ämnet mycken uppmärksamhet. Det synes emellertid blott ingå som ett led i rådets arbete, även om rådet kunnat inrätta en »subkommitté för geriatrisk forskning». Anslagen är icke tillräckliga. Det torde därför vara nödvändigt att såsom riksdagens allmänna beredningsutskott förutsatte i sitt utlåtande nr 28/1960 inom detta viktiga område en fortsatt och intensiv forskning kommer till stånd. Detta synes oss förutsätta en professur i ämnet geriatrisk.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande snarast möjligt av förslag till anordnande av forskning i geriatrisk genom inrättandet av en professur i nämnda ämne vid någon av rikets medicinska högskolor.

Stockholm den 25 januari 1962

Lisa Johansson

Evert Svensson

Gunnar Gustafsson

Tekla Torbrink

Thyra Löfqvist

Åke Zetterberg

Elsa Lindskog

Hilding Johansson